

Znak pisma: GK.300-3/26

Łazy, dnia 26.02.2026 r.

Sz.P. Maciej Kaczyński
Burmistrz Łaz

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach przesyła w załączeniu sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego Biblioteki w 2025 roku, zgodnie z art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483 z późniejszymi zmianami)

Z poważaniem

DYREKTOR
Biblioteki Publicznej
Miasta i Gminy w Łazach
mgr Bogusława Serzysko

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY W ŁAZACH W 2025 ROKU

W sprawozdaniu uwzględniono następujące zagadnienia:

1. Sytuacja organizacyjna i działania Biblioteki
2. Finansowanie
3. Kadra
4. Zbiory biblioteczne
5. Czytelnictwo
6. Działalność informacyjna i dokumentacyjna.

1. SYTUACJA ORGANIZACYJNA I DZIAŁANIA BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach to samorządowa instytucja kultury, która wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych, informacyjnych i kulturalnych społeczności miasta i gminy Łazy.

Prowadzi działalność na podstawie:

- Statutu nadanego Uchwałą Rady Miejskiej Łaz Nr XV/130/04 z dnia 26 lutego 2004 roku. Biblioteka posiada osobowość prawną – jest wpisana do księgi rejestrowej instytucji kultury prowadzonej przez Organizatora pod nr 1/92;
- Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach;
- Ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej;
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych;
- Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Wzorem lat ubiegłych w 2025 roku Biblioteka Publiczna w Łazach realizowała podstawowe zadania, do których należą:

1. gromadzenie, opracowywanie, ochrona i aktualizacja materiałów bibliotecznych utrwalonych w dowolnej formie, z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu;
2. gromadzenie, opracowywanie materiałów bibliotecznych służących zwalczaniu uzależnień i patologii społecznej;
3. pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej i publicznej na terenie miasta;
4. udostępnianie materiałów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie ich na zewnątrz;
5. prowadzenie wymiany bibliotecznej z uwzględnieniem potrzeb wszystkich mieszkańców miasta i gminy, bez względu na ich wiek, wykształcenie, status społeczny, narodowość, przekonania religijne i polityczne, w tym chorych i z niepełnosprawnością;
6. tworzenie i udostępnianie własnych baz danych: faktograficznych, katalogowych, bibliograficznych oraz organizowanie dostępu do baz zewnętrznych;

7. organizowanie różnego typu imprez popularyzujących wiedzę, kulturę, książkę i czytelnictwo oraz pożądane formy współżycia społecznego;
8. współdziałanie z bibliotekami wchodzącymi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz innego typu bibliotekami, instytucjami, organizacjami na rzecz i dla dobra mieszkańców miasta i gminy oraz użytkowników Biblioteki;
9. ustawiczne doskonalenie kadry i form pracy bibliotecznej stosownie do wymogów współczesności;
10. podejmowanie innych działań wynikających z potrzeb środowiska oraz realizacji ogólnokrajowej polityki bibliotecznej.

Działalnością Biblioteki w Łazach kieruje Dyrektor. Zatrudnieni są w niej pracownicy działalności podstawowej, pracownik administracji i pracownik obsługi.

Biblioteka prowadzi w mieście agendy:

- Czytelnię ogólną i internetową,
- Wypożyczalnię dla dorosłych,
- Oddział dla dzieci i młodzieży,
- Izbę Tradycji,
- Punkt Informacji Turystycznej.

W 2025 roku sieć filii bibliotecznych nie uległa zmianie. Na terenie gminy działa sześć filii bibliotecznych uniwersalnych w miejscowościach: Niegowonice, Wysoka, Chruszczobród, Grabowa, Rokitno Szlacheckie i Ciągowice. Filia w Rokitnie Szlacheckim funkcjonuje w lokalu Remizy Strażackiej, pozostałe pięć filii zajmuje lokale w budynkach szkół.

W 2025 roku pracownicy Biblioteki realizowali założenia określone w *Programie działania Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach na lata 2024–2028*. Instytucja inspirowała mieszkańców gminy do podejmowania nowych form aktywności, jednocześnie systematycznie poszerzając zakres swojej oferty. Zarówno siedziba główna, jak i filie biblioteczne wspierały ograniczanie wykluczenia cyfrowego, zapewniając bezpłatny dostęp do informacji oraz zasobów wiedzy. Realizowane inicjatywy sprzyjały aktywnemu uczestnictwu w życiu kulturalnym i społecznym, a także wspierały rozwój osobisty i edukację pozaformalną.

W 2025 roku bibliotekarze sukcesywnie powiększali ilość dokumentów wprowadzonych do bazy danych programu bibliotecznego SOWA. Posiadamy w niej 70116 dokumentów (stan na dzień 31.12.2025 r.) – 100% zbiorów centrali (na co składa się księgozbiór i zbiór audiowizualny) oraz 34945 pozycji księgozbioru filii bibliotecznych. Postępują prace zmierzające do komputeryzacji filii bibliotecznych.

Biblioteka wraz z filiami dysponuje łącznie 49 urządzeniami z dostępem do Internetu – komputerami stacjonarnymi, laptopami i tabletami. 34 z nich pozostają do dyspozycji czytelników, którzy mogą bezpłatnie korzystać z sieci, rozwijać swoje kompetencje cyfrowe, wyszukiwać potrzebne informacje czy załatwiać sprawy online. Udostępniamy również zasoby Polskiej Biblioteki Internetowej, a także szeroki wachlarz innych materiałów edukacyjnych i informacyjnych dostępnych w Internecie, wspierając tym samym naukę, rozwój i codzienne potrzeby mieszkańców miasta i gminy.

Sprawną współpracę między centralą a sześcioma filiami zapewnia stały mailowy obieg informacji, który usprawnia komunikację wewnętrzną oraz kontakt z czytelnikami. Dzięki

temu działania biblioteki są lepiej skoordynowane, a mieszkańcy szybciej otrzymują potrzebne informacje.

Przez cały rok prowadziliśmy stronę internetową www.biblioteka-lazy.pl oraz profil Biblioteki na Facebooku. Te dwa kanały stanowiły główne źródła informacji o bieżących wydarzeniach, projektach i planowanych inicjatywach, umożliwiając mieszkańcom stały kontakt z ofertą kulturalną i edukacyjną biblioteki.

Zasady i warunki korzystania z Biblioteki określają regulaminy. W Bibliotece działa Grupa Związkowa Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Bibliotek Województwa Śląskiego.

W 2025 roku w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach realizowano następujące projekty:

- ***Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych*** – program realizowany przez Bibliotekę Narodową w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025” z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Otrzymano dofinansowanie w wysokości 6750,00 zł, dzięki któremu dla centrali i filii bibliotecznych zakupiono 253 książki drukowane. W porównaniu z rokiem 2024, gdzie Biblioteka w Łazach była klasyfikowana w II grupie zamożności, co skutkowało możliwością pozyskania dofinansowania w wysokości 35%, w roku 2025 zgodnie z agregatami wyliczeń operatora programu nasza gmina trafiła do III grupy zamożności, co skutkowało możliwością wnioskowania o dofinansowanie na poziomie max. 20%, a co za tym idzie – mniejszą kwotą dofinansowania przy założonym wkładzie własnym;
- ***Czas na herbatę – jej czas*** – działanie rozpoczęte w marcu 2025 roku. To nowa formuła spotkań dla kobiet w wieku 30-55 lat proponowana przez Bibliotekę Publiczną w Łazach i Fundację Edukacji Lokalnej AB, mająca na celu znalezienie przestrzeni do rozmowy dla osób aktywnych zawodowo, dbających o rodziny, szukających nowych możliwości... Zapraszaliśmy raz w miesiącu na spotkania, które w zamyśle są czasem celebracji: momentem zatrzymania, docenienia i wymiany pozytywnej energii, wzięcia głębokiego oddechu i odwiedzenia świata intuicji i kobiecej wrażliwości. Każde spotkanie ma temat przewodni, wokół którego skupia się rozmowa;
- ***Dyskusyjne Kluby Książki*** – projekt Instytutu Książki. Przy Bibliotece w Łazach działa Dyskusyjny Klub Książki, którego spotkania odbywają się w ostatni czwartek każdego miesiąca. Przy kawie uczestniczki dzielą się wrażeniami związanymi z omawianą książką. W 2025 roku Klub liczył 16 członkiń, które spotkały się 12 razy. Z każdego spotkania pisane były relacje zamieszczane na stronie internetowej Biblioteki oraz w lokalnej gazecie *Echa Łaz*. Dokumentacja fotograficzna ze spotkań oraz recenzje książek umieszczane są również w kronice Klubu;
- ***Klub Kreatywnych Kobiet*** – projekt zainicjowany w 2022 roku, którego istota oparta jest na 5 elementach: spotkaniu, twórczym działaniu, pozytywnej energii, wzajemnej inspiracji i rozmowie. W 2025 roku odbyło się 11 spotkań, m.in.: warsztaty twórcze: *Wianki, wianki kolorowe, Quilling, Z tradycją w tle, Haftowana, wyszywana kosmetyczka, Spotkanie ze światłem, Jesienne klimaty, Gwiazdy, gwiazdki, gwiazdeczki* oraz *EkoSpacer*);
- ***Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej*** – program Fundacji Ośrodka KARTA. W ramach projektu pracownik Biblioteki przy merytorycznym wsparciu Ośrodka KARTA i Otwartego Systemu Archiwizacji tworzy w Bibliotece Gminne Cyfrowe Archiwum

Tradycji Lokalnej – cyfrowe archiwum społeczne angażujące do współpracy lokalnych pasjonatów historii i mieszkańców zainteresowanych odkrywaniem przeszłości gminy, wzbogacając ogólnopolskie Centrum Archiwistyki Społecznej. Biblioteka będąca instytucją kultury działającą na poziomie lokalnym jest miejscem, wokół którego koncentrują się starania o ratowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego (gromadzimy nagrania i relacje najstarszych mieszkańców gminy, fotografie, opisane wspomnienia, filmy, dokumenty). Na dzień 31.12.2025 roku w Bibliotece udostępnianych jest on-line 3320 obiektów cyfrowych (w ciągu roku zdigitalizowano 320 obiektów);

- **Grupowy zakup dostępów do baz e-booków w ramach Konsorcjum Bibliotek województwa Śląskiego** – w 2025 roku kontynuowaliśmy grupowy zakup dostępu do bazy e-booków w ofercie dla bibliotek udostępnianej przez firmę Legimi, z uwagi na korzystniejsze warunki i obszerniejszą bazę książek udostępnianych czytelnikom niż w przypadku Empik Go, nie dokonywaliśmy w tym roku zmian w dostęпах;
- ***Mała Książka – Wielki Człowiek*** – ogólnopolska kampania prowadzona pod szyldem Instytutu Książki, zachęcająca rodziców do codziennego czytania z dzieckiem oraz do odwiedzania z nim bibliotek. W ramach akcji dzieciom w wieku przedszkolnym, które zostaną zapisane do Biblioteki, wydawane są Wyprawki Czytelnicze na dobry czytelniczy start i specjalne karty do gromadzenia naklejek przy każdych odwiedzinach Biblioteki. Projekt realizowany jest we wszystkich placówkach bibliotecznych (Centrala oraz 6 filii bibliotecznych);
- ***Cała Polska Czyta Dzieciom*** – ogólnopolska inicjatywa promująca czytelnictwo wśród najmłodszych, od wielu lat systematycznie realizowana w naszej Bibliotece. Program ma na celu kształtowanie nawyku codziennego czytania dzieciom, rozwijanie ich wyobraźni, wzbogacanie słownictwa oraz budowanie pozytywnych skojarzeń z książką już od najwcześniejszych lat życia. W 2025 roku bibliotekarze pracujący zarówno w Centrali, jak i we wszystkich filiach bibliotecznych aktywnie włączyli się w realizację projektu. Organizowali cykle spotkań poświęconych głośnemu czytaniu literatury dziecięcej dla przedszkolaków. Zajęcia odbywały się nie tylko w przestrzeni bibliotek, ale również we wszystkich przedszkolach na terenie gminy, co pozwoliło dotrzeć do szerokiego grona najmłodszych odbiorców;
- ***Ferie w Bibliotece i Wakacje w Bibliotece*** – propozycje spędzania wolnego czasu w trakcie zimowego i letniego czasu wolnego od szkoły dedykowane dzieciom i młodzieży. Zajęcia odbywają się we wszystkich placówkach bibliotecznych. W 2025 roku w trakcie ferii odbyło się 36, a w trakcie wakacji 68 działań;
- ***Odjazdowy Bibliotekarz*** – ogólnopolska akcja, w której czytelnicy, miłośnicy książek oraz rowerów i bibliotekarze aktywnie spędzają czas w gronie osób o podobnych pasjach. W lipcu 2025 r. odbyła się dwunasta edycja rajdu;
- ***Narodowe Czytanie*** – ogólnopolska akcja pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w której Biblioteka w Łazach uczestniczy od kilku lat. W 2025 roku lekturą były *Poezje* Jana Kochanowskiego. Na placu przy fontannie w Łazach czytali performatywnie zaproszeni goście: uczniowie Szkoły Podstawowej im. Stanisława Konarskiego nr 1 w Łazach, Zespołu Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Łazach;
- ***Spotkania ze sztuką X muzy*** – celem projektu jest edukacja filmowa publiczności z terenu miasta i gminy Łazy. W ramach spotkań filmowych prezentowane są dokonania polskiego

i światowego kina. Seanse są poprzedzone krótką prezentacją sylwetek aktorów, reżyserów, scenarzystów, kompozytorów muzyki filmowej. Adresatami spotkań filmowych są dorośli. Projekcje filmów odbywają się zwyczajowo raz w miesiącu (w pierwszą środę miesiąca). W 2025 roku odbyło się 9 seansów;

- ***Książki podróżnicze*** – projekt popularyzujący czytelnictwo realizowany na terenie Łaz w: Parku Wodnym Jura, Poczekalni Dworca PKP, Przychodni Promed, Przychodni Medicus. Opiera się na zasadzie bookcrossingu – książkowej wymiany na 5 prostych zasadach: „Weź, przeczytaj, oddaj, wymień, przynieś”. Projekt jest monitorowany przez bibliotekarza, cieszy się zainteresowaniem;
- ***Miłośnik Gminy Łazy*** – odznaka turystyczno-krajoznawcza ustanowiona przez Bibliotekę i Koło PTTK w Łazach. Celem odznaki jest zachęcenie mieszkańców regionu do aktywnej turystyki, poznawania walorów krajoznawczych i turystycznych Gminy Łazy, zabytków architektury, zabytków przyrody i techniki, historii ziemi łazowskiej. Zadaniem odznaki jest również popularyzacja i promocja gminy Łazy na terenie województwa śląskiego oraz poza jego granicami, a także szerzenie i umacnianie regionalizmu wśród społeczeństwa nie tylko naszego województwa. W 2025 roku wydano 11 odznak;
- ***Randka z książką i Zaczytane święta*** – akcje promujące czytelnictwo, które weszły w stały kalendarz działań Biblioteki dedykowanych dorosłym;
- ***Academica*** – Biblioteka w Łazach przynależy do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica, udostępniając czytelnikom w Łazach terminal umożliwiający korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej;
- ***Konsorcjum Bibliotek - użytkowników zintegrowanych systemów zarządzania biblioteką SOWA*** – Biblioteka jest członkiem Konsorcjum, które jest platformą służącą do wymiany informacji i doświadczeń w zakresie oprogramowania bibliotecznego dla bibliotek w systemie;
- ***Internetowy Portal Usług Bibliotecznych W.BIBLIOTECIE.PL*** – projekt firmy SOKRATES IT. Biblioteka korzysta z portalu ogólnopolskiego, informując i prezentując własne zbiory;

W 2025 roku Biblioteka w Łazach realizowała projekt *Z książką na ratunek* dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Partnerstwo dla Książki 2025* w kwocie 14208,00 zł. Koncentrował się on na temacie, który dotyczy nas wszystkich, niezależnie od wieku, wykształcenia, płci czy miejsca zamieszkania: stres, lęk, poczucie osamotnienia, depresja itp. W czasach, gdy tempo życia nieustannie rośnie, a świat nie szczędzi nam wyzwań, umiejętność radzenia sobie z trudnymi emocjami to klucz do codziennego dobrostanu. W ramach projektu od maja do listopada w Bibliotece odbywały się warsztaty edukacyjne, akcje promocyjne, wystawa czasowa oraz spotkanie autorskie, które pomogły zrozumieć własne emocje, odzyskać spokój i znaleźć wsparcie tam, gdzie często najmniej się tego spodziewamy. Zrealizowaliśmy 8 działań, w których udział wzięło 317 uczestników w różnym wieku. Były to:

- ***Stres pod kontrolą*** – praktyczne zajęcia pozwalające zrozumieć uczestnikom, jak stres wpływa na codzienne funkcjonowanie, a także jak wykorzystać jego potencjał w realizacji indywidualnych celów;
- ***Paleta emocji – arteterapia*** – warsztat łączący twórcze działanie artystyczne z eksploracją

i zrozumieniem świata wewnętrznego;

- *Oswoić lęki* – praktyczno-merytoryczny warsztat, podczas którego omówiono m.in.: skuteczne strategie radzenia sobie z lękiem, mechanizmy lęku, techniki umożliwiające oswajanie go w codziennym życiu.

Warsztaty prowadzili doświadczeni trenerzy, dyplomowani coachowie współpracujący z Akademią Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi, Uniwersytetem Śląskim oraz WSB Merito w Warszawie – Jolanta Łysakowska i Tomasz Gluźniewicz.

Zrealizowaliśmy także:

- dwie akcje czytelnicze *Literatura na receptę* i *Literacki zestaw ratunkowy* promujące ideę terapeutycznej roli książek i czytania. Pierwsza z nich oparta była na metaforze książek jako „lekarstwa” – pozwoliła dobrać i dostosować literaturę pod konkretne potrzeby, zwłaszcza te emocjonalne, druga skupiła się na kreatywnym prezentowaniu książek jako „pierwszej pomocy” w trudnych emocjonalnie, intelektualnie lub życiowo sytuacjach;
- *Odstresowani* – warsztaty edukacyjne dla uczniów szkoły podstawowej prowadzone przez Agnieszkę Ewald – nauczycielkę, trenerkę, konsultantkę kryzysową, znaną w Sieci podcasterkę o pseudonimie Facetka od stresu. Uczestnicy zmierzli się z pojęciem stresu, dowiedzieli się też jak wprowadzając zdrowe nawyki osiągnąć balans i równowagę emocjonalną oraz zregenerować umysł i ciało;
- *Sztuka dnia codziennego w poszukiwaniu sposobów radzenia sobie ze stresem* – wystawa prac plastycznych autorstwa Jolanty Łysakowskiej. Opierając się na różnych formach ekspozycji angażujących zmysły i emocje, autorka zainspirowała tu odbiorców do odkrywania w sobie wewnętrznej siły i piękna w walce trudami codzienności;
- spotkanie autorskie z Marią Peszek – artystką, autorką książek autobiograficznych i tekstów kultury i piosenkarką, znaną z odwagi w mówieniu o emocjach, niepokojach i ludzkiej wrażliwości.

W I kwartale 2025 roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach otrzymała informację o negatywnym rozpatrzeniu 2 wniosków złożonych do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: wniosku pt. *Siedem światów z książką* w programie *Partnerstwo dla książki 2025* oraz wniosku pt. *Fantastyczna strona mocy* w programie *Promocja czytelnictwa 2025*. W III kwartale 2025 roku ukazały się negatywne wyniki rozpatrzeń wniosków składanych w ramach KPO pt. *Źródło ma znaczenie – Biblioteka wobec dezinformacji, Wojna odlicza*. Złożyliśmy także wniosek w programie *Folk(od)nowa Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi* pt. *Folkowa Jura*, który również nie został dofinansowany.

W minionym roku złożyliśmy 3 wnioski do programów MKiDN: dwa do programu *Partnerstwo dla książki 2026* oraz jeden do programu *Promocja czytelnictwa 2026* na dofinansowanie działań promujących i animujących czytelnictwo. Ich wyniki ogłoszone zostaną w I kwartale 2026 roku.

Jak każdego roku, wiele działań Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach realizowała z Koalicjantami. Współpracowaliśmy z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Łazach, Zespołem Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach, Klubem Seniora „Semafor” w Łazach, zarządem i słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Łazach, instruktorami

i podopiecznymi WTZ w Łazach, Fundacją edukacji Lokalnej AB. Placówki biblioteczne współpracowały ze szkołami podstawowymi i przedszkolami, redakcją *Ech Łaz*, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parkiem Wodnym Jura, bibliotekami sąsiednich miast i gmin, bibliotekami szkolnymi, władzami samorządowymi, Biblioteką Śląską, Związkiem Gmin Jurajskich, Kołem PTTK w Łazach, klubami, organizacjami oraz mieszkańcami miasta i gminy.

Biblioteka w Łazach współpracuje także z:

- **Konsorcjum Bibliotek** – użytkowników zintegrowanych systemów zarządzania biblioteką SOWA1 lub SOWA2/MARC21 – Biblioteka jest członkiem Konsorcjum, które stanowi platformę służącą do wymiany informacji i doświadczeń w zakresie oprogramowania bibliotecznego i działań na rzecz rozwoju komputeryzacji bibliotek;
- **Internetowym Portalem Usług Bibliotecznych W.BIBLIOTECE.PL**, będącym projektem firmy SOKRATES IT – Biblioteka korzysta z portalu ogólnopolskiego, informując oraz prezentując własne zbiory.

W 2025 roku Biblioteka w Łazach kontynuowała **grupowy zakup dostępów do baz e-booków w ramach Konsorcjum Bibliotek województwa Śląskiego**. Przystąpiliśmy do grupowego zakupu dostępu do bazy e-booków w ofercie dla bibliotek udostępnianej przez firmę Legimi.

2. FINANSOWANIE

Podstawą prowadzenia rachunkowości w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach są zasady określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) oraz szczególne zasady zawarte w rozdziale 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 zm.).

Ponieważ Biblioteka jako samorządowa instytucja kultury zalicza się do sektora finansów publicznych, podlega również reżimowi ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 poz. 1483 ze zm.)

Sporządzenie rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego jednostki za rok 2025 podyktowane jest postanowieniami art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Budżet Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w 2025 roku wyniósł 1 230 726 zł.

Poniższa tabela przedstawia przychody, koszty i wynik finansowy Biblioteki. /w złotych/

Poz.	Wyszczególnienie	Plan finansowy w zł	Wykonanie za 2025 r. w zł
1	Przychody ogółem	1 1230 726	1 230 726
1.1	Dotacje	1 200 958	1 200 958
1.1.1	Dotacja Gmina Łazy	1 180 000	1 180 000
1.1.2	Dotacja MKiDN – zakup nowości wydawniczych	6 750	6 750
1.1.3	Dotacja MKiDN – projekt „Z książką na ratunek”	14 208	14 208
1.2	Przychody ze sprzedaży usług	1 874	1 874

1.3.1	Dary gotówkowe	3 070	3 070
1-3.2	Dary rzeczowe – księgozbiór	4 712	4 712
1.4	Przychody ze sprzedaży książek	3 252	3 252
1.5	Pozostałe przychody	16 860	16 860
2	Koszty ogółem	1 231 045	1 231 045
2.1	Wynagrodzenia	870 544	870 544
2.1.1	Wynagrodzenia osobowe	853 433	853 433
2.1.2	Wynagrodzenia cywilno-prawne	17 111	17 111
2.2	Składki na ubezpieczenia społeczne, FP	153 130	153 130
2.3	Materiały i usługi	207 371	207 371
2.3.1	Zakup zbiorów bibliotecznych	33 602	33 602
2.3.2	Dary rzeczowe	4 487	4 487
2.3.3	Odpis na ZFŚS	26 500	26 500
2.3.4	Wartość sprzedanych książek	3 180	3 180
2.3.5	Energia i ogrzewanie	33 188	33 188
2.3.6	Prenumerata czasopism	864	864
2.3.7	Materiały – biurowe, środki czystości	19 127	19 127
2.3.8	Usługi telekomunikacyjne i pocztowe	13 345	13 345
2.3.9	Pozostałe usługi obce i wydawnictwa	60 844	60 844
2.3.10	Podróże służbowe	433	433
2.3.11	Usługi remontowe	9 400	9 400
2.3.12	Pozostałe zakupy	2 401	2 401
	WYNIK FINANSOWY	-319	-319
	Średnioroczna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty	11 9,125	11 9,125

Informacja dotycząca przychodów Biblioteki i ich struktura

Budżet Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w roku 2025 wyniósł 1 230 726,- zł. Dotacja od Organizatora na działalność bieżącą biblioteki wyniosła 1 180 000,- zł, co stanowi 95,88% budżetu. Ponadto Biblioteka pozyskała środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu NPRCz 2.0. *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych* – w wysokości 6 750,- zł, co stanowi 0,54% budżetu oraz pozyskano środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu pn. *Z książką na ratunek* w wysokości 14 208,- zł, co stanowi 1,16% wysokości budżetu.

Pozostała część budżetu biblioteki to przychody własne w wysokości 29 768,- zł, co stanowi 2,42% budżetu. W tym: przychody ze sprzedaży usług, tj. opłaty za przetrzymywanie książek, ksero wyniosły 1 874,- zł, dary gotówkowe od czytelników na zakup nowych pozycji wydawniczych to wartość 3 070,- zł, przychody ze sprzedaży wydawnictw – 3 252,- zł. Dary rzeczowe, tj. książki otrzymywane od czytelników – przychód w wysokości 4 712,- zł oraz pozostałe przychody w wysokości 16 860,- zł wykorzystane na organizację zajęć dla dzieci podczas ferii i wakacji, oraz na realizację projektu pn. *Spotkanie autorskie z Michałem Kotreskim*.

Informacja dotycząca kosztów działalności Biblioteki i ich struktura

Realizacja kosztów w roku 2025 przebiegała następująco:

- Koszty wynagrodzeń osobowych – 853 433,- zł, co stanowi 69,32% ogółu wydatków,
- Koszty wynagrodzeń umów cywilno-prawnych – 17 111,- zł, co stanowi 1,39% ogółu wydatków,
- Koszty składek na ubezpiecz. społ. i Fundusz Pracy oraz inne świadczenia – 153 130,- zł, co stanowi 12,44 % ogółu wydatków,
- Koszty materiałów, usług i pozostałych – 207 371,- zł, co stanowi 16,85% ogółu wydatków, w tym:
 - zakup zbiorów bibliotecznych dla wszystkich placówek – 33 602,- zł,
 - dary i inne wpływy rzeczowe zbiorów bibliotecznych dla placówek – 4 487,- zł,
 - odpis na ZFŚS zgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych – 26 500,- zł,
 - koszty wydawnictw i zakupu książek na sprzedaż – 3 180,- zł,
 - media w placówkach bibliotecznych – 33 188,- zł,
 - delegacje służbowe – 433,- zł,
 - usługi telefoniczne i pocztowe – telefony, internet w 7 placówkach – 13 345,- zł,
 - pozostałe usługi obce m.in. przegląd gaśnic, klimatyzacji, licencje, abonament sowa, rewizor, badania okresowe, ubezpiecz. mienia, wywóz nieczystości opłaty bankowe oraz usługi fotograficzne, warsztaty edukacyjne i szkolenia realizowane z projektu pn. „Z książką na ratunek”, szkolenia bhp – 60 844,- zł
 - zakup materiałów, m.in. śr. czystości, art. biurowe, konkursy-nagrody, tonery, papier ksero, drukarka, materiały do projektu „Z książką na ratunek” folia, art. dekoracyjne oraz materiały do realizacji projektów wakacyjnych i zimowych, zakupiono itp. – 19 127,- zł,
 - prenumerata czasopism – 864,- zł,
 - usługi remontowe- remont fali bibliotecznej w Chruszczobrodzie – 9 400,- zł
 - pozostałe koszty – art. spożywcze na spotkania i wydarzenia w bibliotece - 2 401,- zł,

Wynik finansowy za rok 2025 ujemny w wysokości: – 319,- zł.

Lp.	Nazwa	1.01.2025 r.	31.12.2025 r.
1.	Stan środków	7 889,31	10 798,08
	Fundusz socjalny	3 868,99	6 427,92
2.	Należności		
	- z tyt. dostaw i usług	0	0
	w tym wymagalne	0	0
	- z tyt. podatków i usług	0	0
	w tym wymagalne	0	0
	-inne	0	0
	w tym wymagalne	0	0

3.	Zobowiązania		
	- z tytułu <i>dostaw i usług</i>	3 660,55	594,17
	<i>w tym wymagalne</i>	0	0
	- z tytułu <i>wynagrodzeń</i>	44 017,04	46 239,01
	<i>w tym wymagalne</i>	0	0
	- z tytułu <i>podatków i ubezpieczeń</i>	55 176,27	58 720,72
	<i>w tym wymagalne</i>	0	0
	- <i>fundusz socjalny</i>	3 861,99	6 427,92
	<i>w tym wymagalne</i>	0	0
	- <i>inne</i>	0	0
	<i>w tym wymagalne</i>	0	0

3. KADRA

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2025 r. w Bibliotece w Łazach to 11 osób – 9,125 etatu przeliczeniowego, w tym: 9 pracowników merytorycznych (w tym dyrektor), 1 pracownik administracji oraz 1 pracownik obsługi.

W Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach pracuje przygotowana zawodowo kadra merytoryczna: w ciągu roku dwoje bibliotekarzy uzupełniło wykształcenie o podyplomowe studia z zakresu Bibliotekoznawstwa i na dzień dzisiejszy wszystkich ośmiu zatrudnionych w Bibliotece Publicznej w Łazach bibliotekarzy posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie.

W ciągu minionego roku jedna z długoletnich pracownic przeszła na emeryturę.

Obecny stan zatrudnienia w Bibliotece można określić jako względnie satysfakcjonujący – pozwala on na sprawną realizację podstawowych zadań i zapewnia ciągłość funkcjonowania instytucji. Zespół tworzą osoby pracujące ze sobą od lat, co sprzyja dobrej organizacji pracy, wzajemnemu zaufaniu oraz efektywnej komunikacji. Połączenie wieloletniego doświadczenia części kadry z energią i świeżym spojrzeniem młodszych pracowników daje szeroką perspektywę działania oraz umożliwia wzajemne uzupełnianie kompetencji. Taka różnorodność sprzyja zarówno stabilności, jak i otwartości na nowe pomysły.

Jednocześnie istotnym ograniczeniem pozostają kwestie finansowe. Brak wystarczających środków budżetowych uniemożliwia zwiększenie wymiaru etatu jednej z pracownic, co znacząco odciążałoby zespół i pozwoliło na jeszcze sprawniejszą realizację bieżących obowiązków. Niewystarczające finansowanie nie daje także możliwości zatrudnienia dodatkowych osób, które mogłyby wesprzeć działalność Biblioteki w obszarze organizacji warsztatów, spotkań tematycznych oraz innych wydarzeń kulturalno-edukacyjnych.

Rozszerzenie zespołu kadrowego przełożyłoby się bezpośrednio na podniesienie jakości i różnorodności oferty kierowanej do mieszkańców. Umożliwiłoby intensyfikację działań promocyjnych, skuteczniejsze docieranie do nowych grup odbiorców oraz realizację inicjatyw na wyższym, bardziej profesjonalnym poziomie. Obecny potencjał kadrowy, choć stabilny, nie w pełni pozwala na wykorzystanie wszystkich możliwości rozwoju Biblioteki.

Dyrektor organizuje dwa razy w roku szkolenia i spotkania tematyczne. Poza tym pracownicy brali udział w innych formach doskonalenia zawodowego: szkoleniach, webinarach, szkoleniach e-learningowych i seminariach. Ich organizatorzy to: Biblioteka Śląska i Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Zawierciu oraz firmy zewnętrzne.

4. ZBIORY BIBLIOTECZNE

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jest dostępna dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy mających potrzebę korzystania z jej usług. Gromadzimy i udostępniamy zbiory ze wszystkich dziedzin wiedzy i nauki służące kształtowaniu kultury społeczeństwa, kształceniu ogólnemu i zawodowemu oraz wychowaniu i kulturalnej rozrywce.

Kierownicy filii i agend udostępniania mają bezpośredni kontakt z czytelnikami, a dzięki temu rozeznanie w potrzebach i gustach czytelniczych klientów. Uwzględniając zgłaszane zainteresowania, kreują politykę gromadzenia zbiorów w swoich placówkach.

Duży nacisk kładziemy również na gromadzenie wydawnictw regionalnych i dokumentów życia społecznego. W ofercie czytelniczej posiadamy zbiór książek anglojęzycznych i niemieckojęzycznych.

Zbiory biblioteczne wzbogacamy co roku przez następujące źródła wpływów: zakup, dary rzeczowe, zakup z dotacji celowej Biblioteki Narodowej. Książki kupujemy w hurtowniach książek on-line, od dostawców przyjeżdżających na miejsce, od autorów, w wydawnictwach.

W 2025 roku we wszystkich placówkach przybyło ogółem 1610 woluminów na kwotę 38089,30 zł, w tym:

- zakupiono: 1309 wol. – 33602,30 zł, w tym:
 - ze środków dotacji BN: 253 wol. – 6750,00 zł
 - ze środków Biblioteki: 1056 wol. – 26852,30 zł
- pozostałe wpływy (dary): 301 wol. – 4487,00 zł.

W 2025 roku Biblioteka Publiczna w Łazach prenumerowała 1 tytuł, który nie był wypożyczany czytelnikom (wartość prenumeraty 864,00 zł). Zakupiono także 37 audiobooków na kwotę 185,00 zł. Dodatkowo 45 audiobooków przekazano Bibliotece w darze. Na dzień 31.12.2025 r. Czytelnia posiada zbiór specjalny w ilości 749 pozycji, w tym 646 audiobooków.

Stan księgozbioru poszczególnych placówek bibliotecznych na dzień 31.12.2025 r. kształtuje się następująco (podano liczbę woluminów):

- Filia nr 1 w Niegowonicach: 11153 wol.
- Filia nr 2 w Wysokiej: 8271 wol.
- Filia nr 3 w Chruszczobrodzie: 9890 wol.
- Filia nr 4 w Grabowej: 4757 wol.
- Filia nr 5 w Rokitnie Szlacheckim: 8267 wol.
- Filia nr 6 w Ciągowicach: 6588 wol.
- Biblioteka w Łazach: 34408 wol.
- Ogółem stan księgozbioru: 83334 wol.

Biblioteka nie oddaje zniszczonych książek do oprawy z uwagi na wysokie koszty. Pracownicy kleją i okładają książki we własnym zakresie. Książki bardzo zniszczone, nienadające się do wypożyczania, przeprowadzane są przez ubytki przez Komisję ds. Selekcji Zbiorów.

W 2025 roku dokonano skontrum zbiorów bibliotecznych w Filii Bibliotecznej nr 3 w Chruszczobrodzie i w Centrali – w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach.

5. CZYTELNICTWO

Biblioteka działa na terenie miasta i gminy poprzez sieć swych placówek bibliotecznych. Usytuowanie centrali Biblioteki w centrum miasta ułatwia mieszkańcom korzystanie z oferty naszej instytucji.

W 2025 roku wypożyczono zbiory czytelnikom:

- na zewnątrz 86115 wol. (wzrost wypożyczeń o ponad 4,5% w stosunku do roku 2024),
- na miejscu 1231 1764 wol. (wzrost udostępnień na miejscu o 4% w stosunku do roku 2024).

Udostępniono także 191 czasopism nieoprawnych na miejscu, a 158 wypożyczono na zewnątrz.

Odnotaliśmy 40826 odwiedzin w Bibliotece i 91 odwiedzin w Punkcie Informacji Turystycznej w Łazach.

Ogólna liczba kwerend – 4538.

W 2025 roku placówki posiadały ogółem 3135 3200 czytelników (wzrost o 2% w stosunku do roku 2024), w tym:

– Biblioteka w Łazach	2038 czytelników
– Filia nr 1 w Niegowonicach	300 czytelników
– Filia nr 2 w Wysokiej	203 czytelników
– Filia nr 3 w Chruszczobrodzie	287 czytelników
– Filia nr 4 w Grabowej	82 czytelników
– Filia nr 5 w Rokitnie Szlacheckim	170 czytelników
– Filia nr 6 w Ciągowicach	120 czytelników.

W kategoriach społeczno-zawodowych wśród czytelników aktywnie wypożyczających największą grupę stanowili czytelnicy uczący się – 40,7% ogółu. Czytelnicy pracujący stanowili 33,1% aktywnie wypożyczających, pozostali – 26,2%.

Analiza podziału czytelników aktywnie wypożyczających na kategorie wiekowe wskazuje, iż największą grupę stanowili czytelnicy w wieku 6-12 lat – 23,6% ogółu. Kolejne kategorie wiekowe to: czytelnicy powyżej 60 lat – 19,9%, czytelnicy w wieku 25-44 lata – 17,4%, czytelnicy w wieku 45-60 lat – 17,2%, następnie młodzież w wieku 13-15 lat – 8,3%, czytelnicy w wieku 16-19 lat – 7,5%, dzieci do 5 roku życia – 3,3% i czytelnicy w wieku 20-24 lata – 2,8%.

Biblioteka prowadzi na rzecz chorych i starszych czytelników usługę *Książka na telefon*.

W 2025 roku zrealizowała 638 działań (zajęcia, spotkania, wydarzenia), w których wzięły udział 10724 osoby.

Czytelnictwo dorosłych

1. Sposoby promocji czytelnictwa, ciekawe działania i wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych, które były udziałem Biblioteki w Łazach w 2025 roku:
 - warsztat edukacyjny *Stres pod kontrolą*;
 - warsztat edukacyjny *Paleta emocji – arteterapia*;
 - warsztat edukacyjny *Oswoić lęk*;
 - warsztat edukacyjny *Odstresowani*;
 - spotkanie edukacyjne *Archifest: Z kart Archiwum Społecznego Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach*;
 - spacer historyczny *Dla Niepodległej*;
 - spotkania psychologiczne dla kobiet 30-55 lat *Czas na herbatę – Jej czas* (odbyło się 6 spotkań);
 - spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki (odbyło się 12 spotkań);
 - ogólnopolski rajd rowerowy czytelników i bibliotekarzy *Odjazdowy Bibliotekarz*;
 - rajdy: *Przebiśniewom na spotkanie* i *Jurajska Jesień* (wsparcie działań);
 - warsztaty dziergania *Łańcuszek dobroci* (odbyły się 24 spotkania);
 - spotkania warsztatowe Klubu Kreatywnych Kobiet (odbyło się 11 spotkań, m.in.: warsztaty twórcze: *Wianki, wianki kolorowe, Quilling, Z tradycją w tle, Haftowana, wyszywana kosmetyczka, Spotkanie ze światłem, Jesienne klimaty, Gwiazdy, gwiazdki, gwiazdeczki oraz EkoSpacer*);
 - spotkanie z historią lokalną *Znane i nieznane losy bliskich* (odbyło się 7 spotkań);
 - żywe lekcje historii: *Opowiem Ci o Marianie Stachurskim* (7 spotkań), *Z przeszłości miasta Łazy, Grabowa we wspomnieniach mieszkańców, Historia Rokitna Szlacheckiego we wspomnieniach mieszkańców*;
 - *Spotkania ze sztuką X Muzy* – seanse dla dorosłych (odbyło się 9 seansów);
 - akcja profilaktyczna *Dzień babci i Dziadka*;
 - wystawa członkiń sekcji plastycznej UTW w Łazach *Kobiece inspiracje*;
 - wystawa IPN *Zbrodnia katyńska 1940 – zagłada polskich elit*;
 - wystawa z Centrum Myśli Jana Pawła II *Karol Wojtyła – Inspiracje*;
 - wystawa twórczości plastycznej Magdaleny Sołtysik;
 - wystawa twórczości plastycznej UTW *Z męskiej perspektywy*;
 - wystawy ze zbiorów Archiwum Społecznego Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach: *Na ślubnym kobiercu* oraz *Lato przed laty; (Czas na) Kolej w Łazach*;
 - wystawa prac Klubu Kreatywnych Kobiet *Splecione pasją*;
 - wystawa twórczości Jolanty Łysakowskiej *Sztuka dnia codziennego – w poszukiwaniu motywacji i sposobów radzenia sobie ze stresem*;
 - wystawa fotografii Jerzego Kleszcza *Kleszczowym Okiem*;
 - wystawa fotografii Przemka Niciejewskiego *Portret kibica*;
 - wystawa *Polski wysiłek zbrojny w I wojnie światowej 1914-1918* prezentowana w trakcie konferencji historycznej współorganizowanej z instytucjami powiatowymi przez Urząd Miejski w Łazach.

2. Spotkania autorskie zorganizowane przez Bibliotekę w Łazach w 2025 roku:
 - spotkanie autorskie z Michałem Koterskim;
 - *O mocy słowa* – spotkanie autorskie z Marią Peszek;
 - *Malezja i Borneo* – spotkanie z Lidią Białas.
3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka w Łazach brała udział w 2025 roku:
 - *Narodowe Czytanie* dzieł Jana Kochanowskiego;
 - *Literatura na receptę* – akcja promująca czytelnictwo;
 - *Literacki zestaw ratunkowy* – akcja promująca czytelnictwo;
 - *Biblioteka strachów* – akcja czytelnicza;
 - *Książka pod choinkę* – akcja promująca czytelnictwo;
 - *Czytelnik Roku* – akcja promująca osoby, które w 2025 roku najczęściej wypożyczały książki;
 - *Randka z książką* – walentynkowa akcja promująca czytelnictwo;
 - *Wgryź się w książkę* – akcja czytelnicza z okazji Dnia Kobiet;
 - *Jabłko Adama* – akcja czytelnicza z okazji Dnia Mężczyzn;
 - *To Mamy* – akcja promująca czytelnictwo z okazji Dnia Matki;
 - Dzień kasztana – wyzwanie czytelnicze;
 - *Zaczytane święta* – akcja promująca czytelnictwo;
 - akcja patriotyczna *Kotylicy Białe- Czerwone*;
 - akcja *Książki podróżnicze* – regały promujące ideę bookcrossingu ustawiane w przestrzeni miasta;
 - akcja *Książka na telefon* skierowana do osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością.

Czytelnictwo dzieci i młodzieży

1. Najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo, które były udziałem Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w 2025 roku:
 - *EkoRymy wierszem o powietrzu* – konkurs literacki dla mieszkańców gminy Łazy w ramach kampanii *Zobacz, czym oddychasz*;
 - *Wszystkie dzieci pięknie czytają* – XXII edycja miejsko-gminnego konkursu czytelniczego dla uczniów klas III szkół podstawowych;
 - *XXIV Turniej Wiedzy o Książce i Bibliotece*;
 - Bezpieczne ferie zimowe – zajęcia edukacyjne z Katarzyną Domagałą z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu;
 - spotkania plastyczno-literackie dla przedszkolaków: *Ahoj, przygodo!*, *Morze małej, białej rybki*;
 - spotkania warsztatowe z literaturą: *W świecie baśni – książka tunelowa*; cykl spotkań pod hasłem *Klub Miłośników Książek*;
 - Kolorowe groszki – spotkania literackie z teatrykiem kamishibai dla przedszkolaków
 - zajęcia logiczne *Retro Game Challenge*,

- zajęcia profilaktyczne, których elementem jest promowanie literatury popularnonaukowej: *Bezpieczne zimowe zmagania, Bezpieczne podróże małe i duże, Ścieżka zdrowia, Miasto pod lupą, Bezpieczne grzyboboranie*;
- spotkanie z weterynarzem Magdaleną Kubiak *Odkrywamy koci świat*;
- *Lekki tornister* – zajęcia z Katarzyną Domagałą z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu;
- warsztaty twórcze i kreatywne: *Dinozaur na tropie, MamyKRAMY, Miauczy kotek miauu, W krainie zakochanych, W lodowej krainie, Kolorowe witraże, Włóczkowe przeplatanki, Śladami dinozaurów, Kolorowe miasto, Pomaluj mój świat, Pop Art projekt, Małe Syrenki, Skarby z wakacji, Scrapbooking dla początkujących, Makramowe przeplatanki, Kosmiczna środa w bibliotece, Uwolnij swoją wyobraźnię!, W beebliotecznym ulu*, cykl warsztatów pod hasłem *Palcem po mapie*;
- zajęcia aktywujące umysł i ciało *Wyginam śmiało umysł i ciało*,
- literackie podchody i spotkania plenerowe: *Parkowe poszlaki – detektywi na tropie, Miejskie rozgrywki, Tańczące ananasy, Podróże z Wikingami, Eko-wakacje*;
- seans dla dzieci *W krainie Bajkolandii, Bajkowe Miasto*;
- zajęcia plastyczne: *Cuda szklanki, Królowa Zima, Zimowa książka tunelowa, W Bałwankowie, Małomiasteczkowe stworki z rolki, Kawowe widoki, Dokoła świata... Mamma mia, W głębinach oceanów, KOMIKSowo*;
- *Kartka dla Hospicjum* – warsztaty tworzenia kartek bożonarodzeniowych dla Hospicjum Cordis w Katowicach.

2. Spotkania autorskie dla dzieci i młodzieży zorganizowane w 2025 roku przez Bibliotekę w Łazach:

W 2025 roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach nie organizowała spotkań autorskich dedykowanych stricte dzieciom i młodzieży.

3. Akcje czytelnicze i święta książki dedykowane dzieciom i młodzieży, w których w 2025 roku brała udział Biblioteka w Łazach:

- *Czytelnik roku 2024 – akcja nagradzania dyplomami najaktywniejszych czytelników*;
- *Mała książka – wielki człowiek*: ogólnopolska kampania zachęcająca nie tylko do czytania dzieciom od narodzin, lecz również pilotażowy projekt dla trzylatków;
- *Kwiatek dla dziewczynki* – akcja czytelnicza z okazji Dnia Kobiet;
- *Międzynarodowy Dzień Kropki*;
- akcja czytelnicza *Piątek z dreszczykiem*.

6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I DOKUMENTACYJNA

Działalność informacyjną Biblioteka prowadzi na rzecz środowiska lokalnego.

Na warsztat informacyjny składają się: katalogi, kartoteki, zestawienia bibliograficzne i zasoby Internetu. Informacji udzielamy czytelnikom w bezpośredniej rozmowie na miejscu, telefonicznie oraz mailowo. Obok informacji ustnej prowadzona jest informacja wizualna o działaniach i imprezach organizowanych przez Bibliotekę i koalicjantów (w postaci plakatów, ulotek, zakładek do książek).

Korzystna lokalizacja centrali sprawia, że mieszkańcy przychodzą tu, aby zasięgnąć różnych informacji. W 2025 roku w centrali i 6 filiach bibliotekarze udzielili 4538 informacji. W centrali i 6 filiach bibliotecznych do dyspozycji mieszkańców są 34 sprzęty – komputery, laptopy i tablety z darmowym dostępem do Internetu.

W ramach współpracy ze Związkiem Gmin Jurajskich funkcjonuje w Bibliotece **Punkt Jurajskiej Informacji Turystycznej**. Można tu uzyskać niezbędne informacje turystyczne i regionalne ułatwiające obsługę ruchu turystycznego na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej.

Biblioteka prowadzi **Punkt Informacji Turystycznej**, gdzie udzielane są informacje turystyczno-rekreacyjne, informacje o imprezach sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. Jego działalność w 2025 roku sprowadzała się do dyżurów Punktu trzy razy w tygodniu po 2 godziny. Informujemy i zachęcamy mieszkańców regionu do aktywnej turystyki, poznawania walorów krajoznawczych i zabytków architektury, przyrody i historii ziemi łazowskiej poprzez ustanowienie odznaki turystyczno-krajoznawczej *Miłośnik Gminy Łazy*. Przy Bibliotece działa **Koło PTTK w Łazach** przy ul. Dworcowej 3.

Działania informacyjne i promujące Bibliotekę:

- zapoznavanie mieszkańców z ofertą nowości wydawniczych (dzięki katalogowi on-line) i propozycji kulturalnych na stronie internetowej Biblioteki, Facebooku, w czasopiśmie lokalnym *Echa Łaz*, na portalu *Śląski Pegaz* oraz portalach gminy i powiatu;
- drukowanie plakatów, ulotek i folderów informujących o aktualnych działaniach Biblioteki i aktywnościach proponowanych mieszkańcom;
- stała *Galeria twórców z gminy Łazy*, której celem jest promowanie mieszkańców gminy mających ciekawe zainteresowania, pasje i umiejętności;
- upowszechnianie i promowanie dorobku kulturowego mieszkańców w Bibliotece przez działalność wydawniczą, sprzedaż publikacji, wystawy fotografii, malarstwa, rękodzieła i innych technik plastycznych.

Działalność dokumentacyjna:

Biblioteka prowadzi działalność dokumentacyjną. Gromadzimy dokumenty życia społecznego, materiały na temat historii oraz spraw bieżących gminy, powiatu i regionu. Są wśród nich wydawnictwa książkowe, foldery, informatory, biuletyny, afisze, ulotki, mapy, katalogi, prace dyplomowe, wycinki prasowe, zdjęcia i inne. W tym zakresie współpracujemy z instytucjami, mieszkańcami i studentami, prowadzimy korespondencję z organizacjami i innymi bibliotekami.

Szczególną troską obejmujemy zachowanie dziedzictwa kulturowego naszej „małej ojczyzny”, aby przekazać je przyszłym pokoleniom mieszkańców. W zbiorach Biblioteki znajdują się m.in. spisane i zarejestrowane wspomnienia mieszkańców gminy dotyczące historii miejscowości – jej dawnych mieszkańców, funkcjonujących niegdyś zakładów pracy, zabudowy, wydarzeń społecznych i codziennego życia. Materiały te przechowywane są zarówno w formie papierowej, jak i na nośnikach cyfrowych, co zapewnia ich trwałość oraz możliwość dalszego udostępniania zainteresowanym osobom.

W ramach działań dokumentacyjnych Biblioteka prowadzi:

- **Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej**, współtworząc zbiór **Centrum Archiwistyki**

Spółecznej – największe w Polsce archiwum społeczne powstałe z inicjatywy **Fundacji Ośrodka KARTA**. Cyfrowe archiwum angażuje do współpracy lokalnych pasjonatów historii i mieszkańców zainteresowanych odkrywaniem przeszłości gminy. Biblioteka jako instytucja kultury działająca na poziomie lokalnym jest miejscem, wokół którego koncentrują się starania o ratowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego (gromadzimy fotografie, filmy, dokumenty). W ramach projektu pracownik Biblioteki tworzy gminne archiwum społeczne za pomocą technik wirtualizacji materiałów, ich wykorzystania oraz upowszechniania. Liczba obiektów w archiwum na koniec 2025 roku – 3320. Korzystamy ze wsparcia merytorycznego pracowników Fundacji Ośrodka KARTA;

- **Izbę Tradycji** – ze stałą ekspozycją *Z kart historii Gminy Łazy* oraz ekspozycją *Józef Zapędzki*;
- **projekty:**
 - *Znane i nieznane losy bliskich* – spotkania mieszkańców i zaproszonych gości popularyzujące historię lokalną;
 - *Lekcje Żywej Historii* – prowadzone w Izbie Tradycji dla dzieci i młodzieży, dorosłych mieszkańców gminy oraz odwiedzających Izbę, a także w szkołach gminy;
 - *Podziel się swoją historią* – cykl spotkań z najstarszymi mieszkańcami gminy zainteresowanymi odkrywaniem przeszłości naszej „Małej Ojczyzny” oparty na nagrywaniu materiału filmowego.

GLÓWNA KSIĘGOWA
mgr Bożena Kucharska

DYREKTOR
Biblioteki Publicznej
Miasta i Gminy w Łazach
mgr Bogusława Serzysko